

OPINIÓ

XAVIER DURAN

Químic i periodista científic

TUB D'ASSAIG

La literatura elemental de Queneau

Daniel experimenta al laboratori. Està obsessionat per descobrir un nou element químic. En un cert moment, decideix que l'anomenarà danieli. Però per aturar els plors de la seva germana Noémi, accedeix a unir els dos noms i que, un cop descobert, es digui danoemi. La història es troba dintre de la novel·la *Les enfants du limon*, publicada el 1938 per Raymond Queneau (1903-1976), i recorda aquella època romàntica en què els nous elements es descobrien en petits laboratoris i l'autor de la troballa en triava el nom.

No és l'única referència de Queneau a la química i els elements. En l'Any Internacional de la Taula Periòdica és bo recordar la *Petite cosmogonie portative* [Petita cosmogonia portàtil], un poema que comença amb l'aparició de la Terra, "pàl·lida i lívida", i que conté nombroses referències a diversos elements químics. Queneau, mestre de la combinatòria i dels jocs de paraules, mostra uns profunds coneixements de química que li permeten construir símls. Alguns són senzills, com quan parla del carboni i del silici i diu que "Aquests éssers paral·lels / no dreixen un la terra i l'altre la biosfera". Recorda així que d'aquests dos veïns a la taula periòdica, un és la base de la vida i l'altre es troba en la sorra, en roques i en minerals. D'altres són complexos i poden semblar absurds, però tenen la seva base química, tal com ha explicat el catedràtic de la **Universitat de Barcelona** Santiago Álvarez en un capítol del seu llibre *De dones, homes i molècules* (Publicacions i Edicions de la **UB**, 2017).

Els elements químics són els components bàsics de tota la matèria. Queneau va saber utilitzar-los, no per construir molècules, sinó poemes. Al final, tot es basa en fer reaccionar materials elementals i buscar un producte innovador que s'aparti de la vulgaritat. —